

Zarazne bolesti u Bjelovaru prije 95 godina – gripa

Vladimir Halauk

Zavod za javno zdravstvo Bjelovarsko-bilogorske županije

U siječnju 1890. godine pojavila se u Bjelovaru i drugim krajevima, a i u cijeloj Europi, i pošasno razmahala influenza ili **pošlica lapavica**. Toliko se razmahala da je logom poglela hiljade i hiljade nemoćne čeljadi. Većina ljudi je mislila da je to nova nepoznata bolest. No, stariji ljudi su pričali da je slične bolesti već bilo i prije u nas, i da ju je narod zvao **prošlicom**. Od godine 1890. pa sve do 1915.godine influenza se češće k nama navraćala, te nam tako dala prilike pobliže ju upoznati i proučiti.

Sada znademo u tih dvadeset i pet godina (1890.-1915.) da je influenza zarazna bolest, i da je njezin uzročnik također najsićušnija gljivica koja se lako prenaša od bolesna na zdravo čeljade. Influenca se obično javlja pošasno cijele godine, ali najrađe u kasnu jesen, zimi i rano proljeće. Jedne godine je njezina pojava blaga, drugi puta je ona opaka i zloćudna, ali **svaki puta himbena i podmukla**. Nikada se ne zna kako će se bolest svršiti. Jedanput napada naša **disala**, drugi put napada naša **probavila**, a treći put napada naše **živce**. Ona je uopće u svojoj pojavi tako raznovrsna i šarolika, da ju je teško jednim mahom opisati i razumijeti.

Od okužbe do pojave ne treba više od tri dana. Onda se osjeti glavobolja i cijepanje u mišićama te trganje u zglobovima. Bolesnika čas hvata jeza, a čas ga polijeva vrućina. Glas će mu biti promukao, a u prsima ispod grudne kosti bolit će ga tako jako, kao da je tamo kakova rana. Kako sati prolaze nastupit će i veća vrućina, a umor i nemoć bit će isto još veći. U čelu i ličnim kostima **vrtiti će i kopati**. Bolest traje tri do sedam dana. Jedino je bolesnik još nekoliko dana slab i nemoćan.

Ova vrsta influence može za starije osobe biti opasna jer može prouzročiti upalu porebrice, osrdačja, srčane mišice. Najopasnija i najzloćudnija je ako joj se pridruži upala pluća.

Ako influenza zasjedne u naša **probavila**, onda će ona prouzročiti žestoko bljuvanje i krvave proljeve.

Napadne li naše **živce**, onda će bolesnik trpjeti od besanice i velike živčane uzbuđenosti. Imat će žestoke bolove u mnogim živcima i mišićama. Poslije takove influence može kod bolesnika nastupiti slabo pamćenje, velika zaboravljivost ili ludilo.

Kuživo influence može uzrokovati žestoku upalu oka i uha, a na koži svakovrsne **osutke**.

Kuživo influence nalazi se također u hrakotinama bolesnika i u onim sitnim kapljicama sluzi koje kod kihanja i kašljanja izlaze iz ustiju i nosa. Kuživo prijanja lako uz stvari, koje se nalaze u blizini bolesnika.

Tko jedanput preboli influencu, neće biti zaštićen od ponovnog oboljenja – već nasuprot, oboljenju će naginjati!

Kontakt:

Vladimir Halauk, dr.med, spec.epidemiolog

Služba za epidemiologiju

Zavod za javno zdravstvo Bjelovarsko-bilogorske županije

Bjelovar, Matice hrvatske 15

Tel: 043 247- 201

e-mail: uprava@zzjz-bjelovar.hr